

## I. PERSONALNE REFLEKSIWNE PRONOMENY

Na rozdžel wot němčiny mamy w hornjoserbšćinje **refleksiwne pronomeny**, kotrež so - jednorje prajene - z uniwersalnej formu na subjekt počahuja a identitu z nim zwuraznjeja.

identita mjez **ja** a **sebje**

**Ja** (rěčnik) sym **sebje** (rěčnika) w **swojej\*** stwě zavrěl. **ja = subjekt, sebje = objekt**



\* **swojej** počahuje so tež na subjekt (hlejče deleka)

**Ty** (słuchar) sy **sebje** (słucharja) w **swojej** stwě zavrěl. „**du dich (selbst) in deiner**“

**Wón** (njewobdželeny na dialogu\*\*) je **sebje** (njewobdželeneho) w **swojej** stwě zavrěl.

**Mój smój sebje w swojej** stwě zavrěloj.

**Woni su sebje w swojej** stwě zavrěli.

\*\* wosoba, wo kotrejž so nětko rěči

		<b>příklady wotpowědných njerefleksiwnych pronomenow</b>
<b>N</b>	---	ja, ty, wón/wona/wone; mój, wój, wonaj/wonej; my, wy, woni/wone
<b>G</b>	wot, do <b>sebje / so</b>	do mnje, do tebje, z njeho, wokoło naju, blisko nas, bjez was, do nich
<b>D</b>	k, porno <b>sebi / sej</b>	ke mni, porno tebi, napřečo njej, přečiwo wamaj, k nam, k nim
<b>A</b>	na, přez <b>sebje / so</b>	na njeho, přez nju hić, wo waju so prócujemy, na was čakamy
<b>I</b>	před, nad, ze <b>sobu</b>	před tobu klečeć, z nim, z njej rěčeć, nad nimaj knježić, za nami stać
<b>L</b>	na, wo, při <b>sebi</b>	na mni zaleži, wo tebi rěčeć, při nimaj su, we was tćeć, wo nich/ nimi

≠ njeidentita; = identita

**Cuzy muž (A)** je **nam (B)** na dwórnišcu móšeń pokradnył. **A cuzy muž ≠ B my**

**Cuzy muž (A)** je **mi (B)** na dwórnišcu lód kupił. **A cuzy muž ≠ B ja**

**Cuzy muž (A)** je **sebi (B)** na dwórnišcu lód kupił. **A cuzy muž = B cuzy muž**

**Cuzy muž (A)** je **sebi (B)** na dwórnišcu móšeń pokradnył. ??? ► **jemu**, t.r. **druhemu mužej**

### A = B IDENTITA

**Ja chcu sebje / so na dobrowólne lěto do Ruskeje přizjewić.** „ich - mich“

**Ty chceš sebje / so na dobrowólne lěto do Ruskeje přizjewić.** „du - dich“

**Wona chce sebje / so na dobrowólne lěto do Ruskeje přizjewić.** „er/sie/es - sich“

**Mój chcemoj sebje / so na dobrowólne lěto do Ruskeje přizjewić.** „wir beide - uns“

**Wój chcetej sebje / so na dobrowólne lěto do Ruskeje přizjewić.** „ihr beide - euch“

**Wonej chcetej sebje / so na dobrowólne lěto do Ruskeje přizjewić.** „sie beide - sich“

**My chcemy sebje / so na dobrowólne lěto do Ruskeje přizjewić.** „wir - uns“

**Wy chceće sebje / so na dobrowólne lěto do Ruskeje přizjewić.** „ihr - euch“

**Woni chcedža sebje / so na dobrowólne lěto do Ruskeje přizjewić.** „sie - sich“

### ale: A ≠ B NJEIDENTITA

**Naš farar chce mje na dobrowólne lěto do Ruskeje přizjewić.** **A ≠ B**

**Ja chcu smjeré rady z tobu jedyn walčik zarejować.**

**Wučerjo chcedža džensa wo nich** (wo někotrych špatnych šulerjach) **diskutować.**



ale: **Wučerjo chcedža džensa wo sebi** (wo wučerjach) **diskutować.** **A = B**

**Wón jeho lubuje.**

- **Wón sebje lubuje.**

**Ja jeho lubuju.**

- **Ja sebje lubuju.**

**My jich lubujemy.**

- **My sebje lubujemy.**

**Woni nas lubuja.**

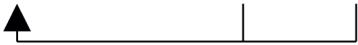
- **Woni sebje lubuja.**

**Woni maja z nimi wjele džěla.**

- **Woni maja ze sobu wjele džěla.**

## II. POSESIWNE REFLEKSIWNE PRONOMENY

**Ja** (rěčnik) *sym sebje\** w **swojej** (rěčnikowej) stwě zawrěl.



\* *sebje* počahuje so tež na subjekt (hlejče horjeka)

**Ty** (słuchar) sy **sebje** w **swojej** (słucharowej) stwě zawrěl. „**du dich (selbst) in deiner**“

**Wón** (njewobdželeny na dialogu\*\*) je **sebje** w **swojej** (njewobdželeneho) stwě zawrěl.

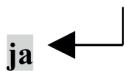
**Mój smój sebje w swojej** stwě zawréloj.

**Woni su sebje w swojej** stwě zawrěli.

\*\* wosoba, wo kotrejž so nětko rěči

Refleksivny pronomen <b>swój</b> deklinuje so kaž njerefleksivne pronomeny <b>mój, twój, naš, waš</b>		
	njerefleksivne pronomeny	refleksivny pronomen <b>swój</b>
sg.	<b>mój, twój, jeho / jeje / jeho;</b>	<b>swój, swoja, swoje ...</b>
du.	<b>naju, waju, jeju;</b>	Forma nominatiwa njeeksistuje, dokelž wustupja jenož w objektach w G., D., A., I., L.
pl.	<b>naš, waš, jich</b>	
	<b>kursiwnie su indeklinabelne !</b>	
N.	<b>mój, moja, moje; mojej; moji / moje</b>	- - -
G.	wot <b>mojego</b> nana, bjez <b>mojeje</b> wowki	wot <b>swojego</b> nana, bjez <b>swojeje</b> wowki
D.	k <b>mojemu</b> bratrej, k <b>mojej</b> mačeri	k <b>swojemu</b> bratrej, k <b>swojej</b> mačeri
A.	přez <b>mojeju</b> staršeju, na <b>moje</b> džéci	přez <b>swojeju</b> staršeju, na <b>swoje</b> džéci
I.	z <b>mojim</b> mužom, před <b>mojim</b> domom	ze <b>swojim</b> mužom, před <b>swojim</b> domom
L.	wo <b>mojimaj</b> synomaj, w <b>mojich</b> stwach	wo <b>swojimaj</b> synomaj, w <b>swojich</b> stwach

**Jurij** jědže z **mojim** synom ryby lójic. - **Jurij** jědže ze **swojim** synom ryby lójic.



**Jurij** jědže z **jeho** synom ryby lójic.



**Jan, bratr, susod, přečel, kolega, ...**

**Susod (A)** lubuje kwětki před **swojim (B) domom**.

**Susod (A)** lubuje kwětki před **mojim (B) domom**.

**Susod (A)** lubuje **swoju (B) žonu**.

**Susod (A)** lubuje **jeho (B) žonu. (skandal !!!)**

**A susod = B susodowy** dom

**A susod ≠ B ja - mój** dom

**A susod = B susodowa** žona

**A susod ≠ B Janowa, Jurjowa** žona

### A = B IDENTITA

**Ja chcu swoje dobrowólne lěto w Ruskej přežiwić.**

„ich - mein“

**Ty chces swoje dobrowólne lěto w Ruskej přežiwić.**

„du - dein“

**Wona chce swoje dobrowólne lěto w Ruskej přežiwić.**

„er/sie/es - sein/ihr/sein“

**Mój chcemoj swoje dobrowólne lěto w Ruskej přežiwić.**

„wir beide - unser“

**Wój chcetej swoje dobrowólne lěto w Ruskej přežiwić.**

„ihr beide - euer“

**Wonej chcetej swoje dobrowólne lěto w Ruskej přežiwić.**

„sie beide - ihr“

**My chcemy swoje dobrowólne lěto w Ruskej přežiwić.**

„wir - unser“

**Wy chceće swoje dobrowólne lěto w Ruskej přežiwić.**

„ihr - euer“

**Woni chcedža swoje dobrowólne lěto w Ruskej přežiwić.**

„sie - ihr“

### ale: A ≠ B NJEIDENTITA

**Naš farar chce moje dobrowólne lěto w Ruskej přizjawić.**

**Ja chcu smjerć rady z wašej džowku jedyn walčik zarejować.**

**Wučerjo chcedža džensa wo jich nastawkach (nastawki słabych šulerjow) diskutować.**



**Wučerjo chcedža wo swojich nastawkach (nastawki wučerjow) diskutować.**

**A = B**

**Přirunajće:**

Wokoło dżesaćich dopołdnja pak wućerichu wojacy wšitkich wjesnjanow z jich stanow.

**Čeje stany to su ? Stany wojakow abo wjesnjanow?**

*A hdv by było:* ze **swojich** stanow?

Wokoło dżesaćich dopołdnja pak wućerichu wojacy wšitkich wjesnjanow ze swojich stanow.